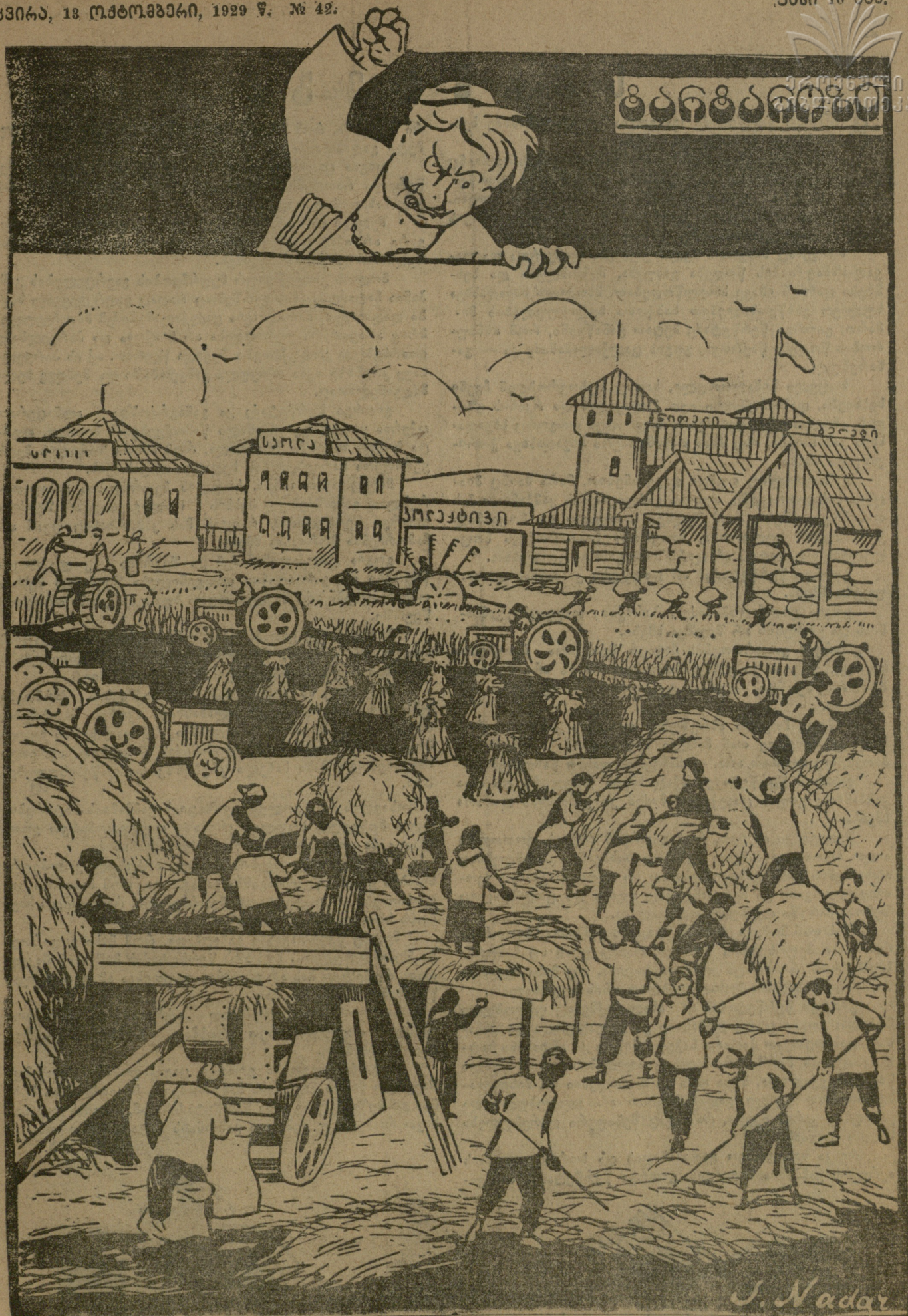

ბუნებისმეტყველების სასწავლო სახელმძღვანელო

J. Nadar

„ქაქალ გულში“

კულაკი: — უმაღლესი უწინ მე ვამუშავებდი... ეს-
ლა კი ესენი კოლექტივშიაც არ მღებულობენ!

ს ე ს ნ ი ე ბ ი

ქვემოთაა
გამოქვეყნებული

გიორგი წერწეტაძე და გოგია ცალქალამანიძე სენ-ნიები და მეზობლები იყვენ.

ოჯახურ შეძლებით ისინი ერთი-მეორისაგან მანდამანიც არაფრით განსხვავდებოდნენ, მარა, სამაგიეროდ, წერწეტაძე აზნაურიშვილი იყო; ცალქალამანიძე კი — გლეხი.

ალბათ ამის შედეგი იყო, რომ წერწეტაძეს გიორგის ეძახოდნენ, ცალქალამანიძეს კი — გოგიას.

როდესაც საბჭოთა ხელისუფლება დაიყარდა და თავდა-აზნაურობის წოდება გააუქმა, მეზობლები და სენ-ნიები დარჩენ იმავე სახელწოდებით, მხოლოდ სხვადასხვა სულერ განწყობილებით საბჭოთა ხელისუფლების მიმართ; გიორგი წერწეტაძე მეტათ განაწყენი, რომ აზნაურობას წოდება წაერთვა; გოგია ცალქალამანიძე კი — განარბებული.

სოფელი სიხალთოული, სადაც სცხოვრობდნენ ჩვენი სენნიები, დაშორებული იყო ქალაქიდან და რკინის გზიდან, ამიტომ იქ დაგვიანებით მიდიოდნენ როგორც სხვადასხვა კამპანიები, ისე მისი თანამგზავრი სხვადასხვა კორიკანული ხმები.

გაზაფხულზე, თუმცა დაგვიანებით, მარა მაინც მიადწია სიხალთოულში თესვის გაძლიერების კამპანია; მას თან მიყვა ხმები, რომ ზედმეტ დათესილ და მოყვანილ კირნახულს, სულერთია, მთავრობა ჩამოართმევს სოფლებს და ამიტომ არ ღირს მისი განხორციელება.

გიორგი წერწეტაძემ არ დაუჯერა კამპანიას და დაუჯერა ხმებს.

გოგია ცალქალამანიძემ, პირიქით, დაუჯერა კამპანიას და ურბებში არ შეუშვა ხმები.

გიორგიმ გაფართოების მაგიერ შეამცირა ნათესების ზღვრცე, გოგიას კი გასაფართოებელი მიწა არა ჰქონდა, მარა რაც ჰქონდა, — ერთი ტკველი არ დაუტოვებია დაუთესავი.

შემდეგ მოვიდა აბრეშუმის დაჯენის კამპანია, რომელსაც აგრეთვე თან მოჰყვა ხმები, რომ აბრეშუმის პარკს, თუ მუქათა არა, — ნახევრის ფასათ წაიღებნო.

გიორგი წერწეტაძემ აქაც ხმებს დაუჯერა და არა კამპანიას; გოგია ცალქალამანიძემ კი კამპანიას და არა ხმებს.

შედეგი კი ის იყო, რომ გიორგიმ თუთის ფოთოლში აიღო ხუთიოდე მანეთი მეზობლებისაგან, რომლებსაც აბრეშუმის ჭიის დასაპურებლად არ ეყოთ თავიანთი ფოთოლი; გოგიამ კი ჩერვონცებიც იყიბა და ცოლშვილიც შემოსა პარკში აღებული ფართალით.

ამას თან მოჰყვა კონტრაქტაციის კამპანია სხვადასხვა ძვირფასი მეურნეობის შესახებ, რასაც უკან არ ჩამორჩა ხმები, რომ ეს რაღაცა კონტრაქტაციაა, თუ მისი ბელასინი, — სულ ხალხის მოსატყუებლად არის მოგონილი.

გიორგი წერწეტაძემ ამ ახალ საქმესაც უნდობლად შეხედა; გოგია ცალქალამანიძე კი დაფაცურდა და კანაფის დასათესავათ პატარა ნაჭერი მიწაც კი ამოაჩინა სადღაც ღელის პირში, რომელსაც ადიდების დროს წყალი წაღვეას ექადოდა, მარა ამას არ მორიდებია ის. მისდა საბედნიეროთ წყალი გადაჭარბებით არ ადიდებულა და კანაფმაც კარგა იკეთა, რაშიდაც შესაფერი ღირებულება მიიღო გოგიამ.

როცა სამეურნეო გადასახადის და ხორბლეულობის აკრეფის კამპანია ჩატარდა, გიორგი წერწეტაძემ საჩივარი შეიტანა, რომ მას უკანონოთ ჰქონდა შიშვენი ზედმეტი გადასახადი და ხორბალი.

გოგია ცალქალამანიძემ კი უსიტყვოთ შეიტანა შეწერილი რაოდენობა, რომელიც უდრიდა წერწეტაძის გადასახადის რაოდენობას.

შედეგი ის იყო, რომ წერწეტაძის უსაფუძვლო საჩივარი არ იქნა დაკმაყოფილებული და დაგვიანებისათვის ზედნართიც გადაახდევინეს.

ბოლოს კოლექტიურ მეურნეობის გავრცელების კამპანია ჩატარდა. ამის გარშემოც რაღაც გაურკვეველი ხმები დადიოდნენ, მარა გოგია ცალქალამანიძემ მათ ჩვეულებრივ არავითარი ყურადღება არ მიაქცია და პირველსავე დაარსებულ კოლექტივში შევიდა წევრათ. აქ ის პირველსავე კრებაზე იქნა არჩეული გამგეობაში და შემდეგ ხელმძღვანელათაც.

გიორგი წერწეტაძე კი განაგრძობდა აღმაცერათ ცქერას ყოველივე ამ ახალი წამოწყებების მიმართ, თუმცა ბოლო ხანებში გრძნობდა, რომ ამითი ზარალის მეტს ვერაფერს სარგებლობას ხედავდა თავისთვის.

მიუხედავათ ამისა, სოფლის მეურნეობის გასავითარებლად გამოშვებულ სესხის ობლიგაციაც არ შეიძინა გიორგი წერწეტაძემ, რადგან მის კამპანიასაც უკან არ ჩამორჩენია კორიკანა ხმები.

გოგია ცალქალამანიძემ კი შეკრიბა კოლექტივის წევრები და გამოატანია დადგენილება შეეძინათ სესხის ობლიგაციები არა ნაკლებ ოცდა ხუთი მანეთისა თითოულ წევრზე.

პირველსავე გაათამაშების დროს ერთმა ობლიგაციამ მოიგო ასი მანეთი, რომლითაც შემდეგი ობლიგაციები იქნა შეძენილი კოლმეურნეობის წევრების მიერ.

რადგანაც ამ კოლმეურნეობის საქმეების წარმოება უმთავრესად გოგია ცალქალამანიძეს ჰქონდა ნაკისრები, ამიტომ მას უნდებოდა სხვადასხვა ქალაქებზე ხელის მოწერა გიორგი ცალქალამანიძის წოდებით. აგრეთვე იხსენიებოდა მისი სახელი კრებებზე და დაწესებულებებში.

მოსავლისა და კოლექტივიზაციის კამპანიის ჩატარების დღეს მოწვეულ სოფლის კრებაზე თავმჯდომარეთ ერთხმით იქნა არჩეული... გიორგი ცალქალამანიძე.

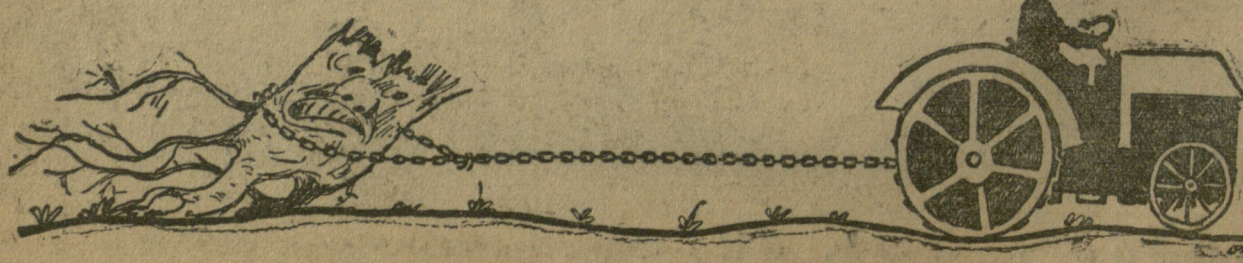
მოსხენების გათავების შემდეგ არსებულ კოლმეურნეობის ერთმა წევრთაგანმა განაცხადა, რომ საჭიროა გაფართოება იმ კოლექტიურ მეურნეობის, რომელიც არსებობს სოფელ სიხალთოულში.

მეორე წევრთაგანმა განაცხადა, რომ მისი გაფართოება შესაძლებელია... გიორგი წერწეტაძის მიწის იმ ნაკვეთით, რომელიც მას არ დაუნახავდა-დაუთესია ამ უკანასკნელ წლების განმავლობაში.

საკითხის მოსაგვარებლად არჩეული იქნა გომისია, რომლის თავმჯდომარეთ ერთხმად აირჩიეს... გიორგი ცალქალამანიძე.

როგორ მიუდგება გიორგი ცალქალამანიძე დაუმუშავებელ მიწის ნაკვეთის ჩამორთმევის საკითხს მისი სენნია და მეზობელი გოგია წერწეტაძისაგან, — ამას დავინახავთ რომელიმე შემდეგი კამპანიის ჩატარების დროს.

ს. თ.—იპ.

სოფელი ქვიშარა ერთი „ჩამორჩენილი“ სოფელია ჩვენში.

„კომუნისტური“

„კომუნისტური“ ჰქონია ორი წლის განმავლობაში ორი სსრკ-ში, „მეფე“

ეკონომისტები ამ გარემოებას იმით ხსნიან, რომ — სოფელი დაშორებულია სამაზრო ცენტრს; მისი სათესი მიწები გამოუსადეგარია; სოფელს საურმე გზაც არ გააჩნდა დღემდის და წერა-კითხვის მცოდნეს ხომ იქ „წაშლიათ“ ვერ ნახავდით.

სამაზრო ხელმძღვანელების აზრით მაზრის დარბაზების დროს საჭირო იყო ს. ქვიშარას რომელიმე მოსაზღვრე სოფელთან გაერთიანება, რომ ამ უკანასკნელთან „ხელი-ხელ ჩაბმული“ ქვიშარას მშრომელი ხალხი ეკონომიურად წინ წასულიყო.

მაგრამ გაერთიანებაზე ქვიშარელებმა უარი განაცხადეს და მათ „დამოუკიდებლობა“ შეინარჩუნეს.

ძველ დროს ქვიშარელები წყველით იხსნიებენ. ამ სოფლის მშრომელთ კარგად ახსოვთ წარსულის „შავი დღეები“, როცა მათ თავად აზნაურები, მთავრობის მოხელენი, მღვდლები და ჩარჩები „ცხრა-ფენა“ ტყავს აძრებდნენ.

ოქტომბრის რევოლუციის სხივმა ამ სოფელშიც შეაშუქა. ჩარჩი სიმონა სადღაც გააქრა, როცა მის დუქანს კოოპერატივი დაებატრინა. სოფლის შუა ადგილას მთავრობამ სკოლა ააგო და მასწავლებლად ადგილობრივი საბჭოს თავმჯდომარის თედო ყლაპაძის შვილი დანიშნა; (თედოს „მოჭახრაკებით“ მისი შვილის დანიშნა სოფელმა მოითხოვა). მთავრობის დახმარებით საურმე გზაც გაიყვანეს და კოლექტივიც დაარსეს. კოლექტივში უმთავრესად უმიწაწყლო და ღარიბი გლეხები ჩაეწერენ. მთავრობამ კოლექტივის ყოველწლიური დახმარება გაუწია.

— მართო მთავრობამ რა უნდა ქნას, თუ სოფელი მას არ დაეხმარება! — ამბობდნენ ამ სოფლის გულშემბატკივარი გლეხები. და მართლაც, ადგილობრივად საბჭოთა თუ პარტიის ხაზით არაფერი კეთდებოდა, პირიქით, უკეთ რომ ესთქვათ, ამ სოფელში ანტისაბჭოთა მუშაობა სწარმოებდა, რომელიც სოფლის მეურნეობის სოციალისტურათ გარდაქმნას ხელს უშლიდა...

ეს ამბავი ცენტრს ეცნობა, საიდანაც გაგზავნილ იქნა სპეციალური კომისია ამ სოფლის ვითარების გამოსარკვევად. კომისიამ გამოკვლევა დაასრულა და მთავრობას მოხსენება გაუკეთა.

კომისიის მოხსენებიდან ჩვენ ვცნობილობთ შემდეგს: ს. ქვიშარაში არსებობდა ორი უჯრედი: პირველი — „კომუნისტური“ წოდებული, მეორე — „მეფე უჯრედი“ (ანუ მეფეებელთა უჯრედი).

პირველი — შესდგებოდა ხუთი წევრისაგან (საბჭოს თავმჯდომარე თედო ყლაპაძე, მისი შვილი — სოფლის მასწავლებელი, მისი შიძის შვილი — კოოპერატივის გამგე და ორი კულაკი).

მეორე — შვიდი წევრისაგან (სამი ყოფილი აზნაური, მღვდელი, ყოფილი მამასახლისი და ორი კულაკი).

ამ ორ უჯრედთა შორის ადგილი ჰქონდა „შეხმატებულ“ მუშაობას. მათ შორის შეჯიბრსაც ჰქონია ადგილი (ცხადია არა სოციალისტურს), რომლის შედეგი ყოფილა ასეთი:

კი — ათი. „კომუნისტური“ პირველ სსრკ-ში ერთი საკითხი განუხილავთ — უჯრედის ბიუროს არჩევა. ბიუროში ერთხმად აურჩევიათ უჯრედის მთელი შემადგენლობა, მეორე სსრკ-შიც ერთი საკითხი ყოფილა დასმული — ადგილობრივი საბჭოს თავმჯდომარის კანდიდატის არჩევა. კანდიდატთა ერთხმად აურჩევიათ თედო ყლაპაძე (იგივე კომუნისტური „ხელმძღვანელი“, ანუ, როგორც მას უწოდებდნენ, უჯრედის თავმჯდომარე).

„მეფე უჯრედს“ კი გაურჩევია მრავალი საკითხები და მათ შორის, 1) კოლექტივისა და კოოპერატივის წინააღმდეგ ბრძოლა, 2) საბჭოს თავმჯდომარეთ თედო ყლაპაძის არჩევა, 3) კულაკებთან კავშირი, ტრაქტორის დაწინაება და სხვ.

ამაშირათ „მეფე უჯრედ“-ს „კომუნისტურისათვის“ შეჯიბრში უჯობია.

ვინ იცის რამდენ ხანს გასტანდა „მეფე უჯრედის“ კონტრ — რევოლუციონური მოღვაწეობა და „კომუნისტური“ ანტიკომუნისტური მუშაობა, რომ ცენტრს ამ საქმისათვის არ მიეცია ყურადღება.

გამომრკვევ კომისიის მასალებიდან სჩანს, რომ „მეფე უჯრედის“ თავმჯდომარეს ყოფილ აზნაურს შაქრო ნავაძეს „ციხის შიგნიდან გატეხა“ განუზრახავს. საბჭოს თავმჯდომარეთ შეძლებული გლეხის ყლაპაძის კანდიდატურისათვის მხარის დაჭერა სწორედ ამ მოსაზრებით იყო გამოწვეული. მასვე მიუხედავად ყლაპაძისათვის, რომელითაც ნათესაური კავშირი ჰქონებია, ადგილობრივ კოლექტივში არევე-ღარევის შეტანა და კოლექტივის მუშაობისათვის ხელის შეშლა. ყლაპაძე ამ დავალებას შესდგომია, მაგრამ მისდა სამწუხაროდ არ დასცლია და „კოვზი ნაცარში ჩავარდნა“.

ამ დღეებში ქვიშარის „გმირები“ ტფილისში ვნახეთ. არავის ეგონოს, რომ ისინი სოფლის საქმეებზე ჩამოსულიყვნენ. მათი სურვილის წინააღმდეგ, ისინი ტფილისში „ჩამოაბრძანეს“. მათი საქმე გააჩნია საოლქო სასამართლომ, რომლის განაჩენით „მეფე უჯრედი“ და ყოფილი „კომუნისტური“ გაერთიანებული იქნა. სასამართლომ მათ სასტიკი სასჯელი გამოუტანა, რის გამო ქვიშარას „გმირები“ უკმაყოფილო დარჩნენ.

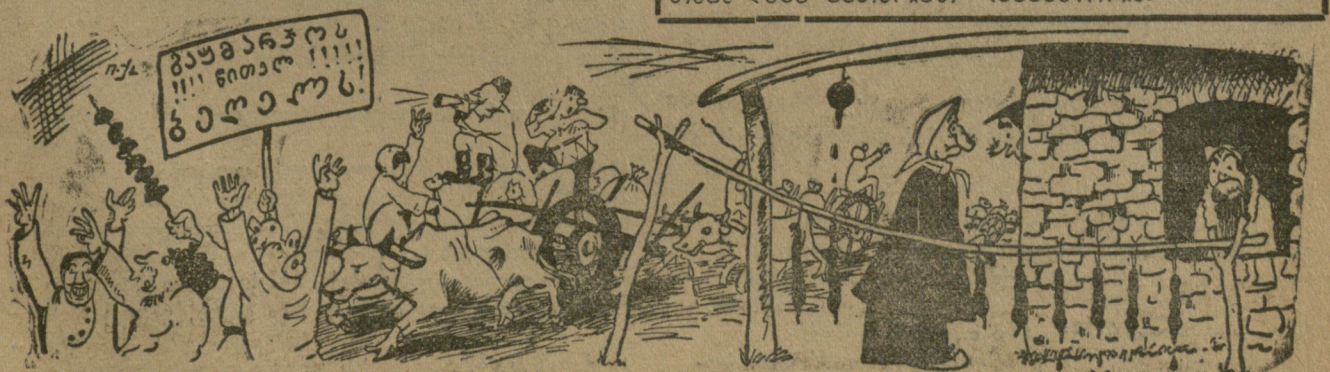
სასამართლოს განაჩენი ვაზეთებმა შავ ანშლაგებით მოათავსეს. იმავე ვაზეთებში თქვენ წაიკითხავდით დებუშას ქვიშარადან:

„მოხარული ვართ სასამართლოს განაჩენით“. ქვიშარის კოლექტივი „გამარჯვება“.

ნიანბი

კვირას, 18 ოქტომბერს დილის 11 საათზე გაუშა „ს რედაქციაში შესდგება შურ. „ტარტაროვი“-ს ტფილისის თანამშრომელთა (ტარტაროვი და მხატვართა) კრება, რომელზედაც საბჭოთა საბჭოებისა და იუზოკის, აბრამოვი შურ. „ტარტაროვი“-ს შესახებ მოხსენებას გააკეთებენ სანდრო ეული.

თანამშრომელთა და დაინტერესებულ მკითხველებს ვსთხოვთ დაგვესწროს.

ვაზეთში გლეხები ზეიმიით აბარებენ მოხუცი ძალი: ვერაფერი გამიგია! მაყრები მიდიან, და პატარხალი კი არა ხჩანს! პურს „წითელ“ ბედელს.

სიკოს ისე დღეც კი არ გაჰპარვია, რომ არ ვაგეგონოს რაიმე კამპანია. იყო კამპანია „რეჟიმ-ეკონომის“.

სიკომ ვაჟკაცურად მოიგო ომი ის: ახლოხის კალთა რომ ჩამოეხა, მოიხმო მან მეზობელი ქვრივი მზეხა და სთხოვა საერთოდ ახლოხის შემოკლება; ახლოხს ისევე შერჩება თავისი ახლოხოზა, და მეც მექნება ჩასაცემელი ტანზე!—

აი, როგორი დარღება მისცა მან მზეხას ამ საგანზე! შემდეგ, გაზაფხულზე იდგა სიკო ჩაფიქრებით თავის ხნულზე: წინ გაჭიმულიყო იმისი მიწა სახნავი, იქვე მიწაში კი ესო სიკოს მგლოვიარე კავი, რადგან უღელ ხარში ერთი გამოუკლდა, ხანგრძლივ ზამთარში უჭმელობისაგან დასუსტებული მოუყვდა,

როცა სახნავს გაავლო სულ რამდენიმე ცვალი, და წყვილი ხარიდან დარჩა მხოლოდ-და ცალი. რა ქნას სიკომ? ვერც ვერაფრის მქნელი და ვერც ვერაფრის მდომია,

მაგრამ აი, მოაგონდა ისევე რეჟიმ-ეკონომია: მან მყისვე გადააკეთა თავისი კავი, ესე იგი, მოამოკლა და მიაკრა ზედ ორი პარალელური გვერდსაკრავი,

შემდეგ წინ მათზე აღმართა ვეება ხის რკალი და შეაბა შიგ ცხენივით თავისი ხარი ცალი! მართალია, მიწას უწინ უღელი ხარიც კი ძლივს სჩიჩქნიდა,

მაგრამ ახლა, სიკო კავს რომ აწეება აქეთ-იქიდან, და ასე თუ ისე კავზე ხის სასახნისე... (რადგან ზედ ვერ ხედავს თითონ რკინის სახნისა, რომელიც ეხებმა კაი ხანია უკვე გაცრიცა!) მიწაში მაინც მიიპარება

და ოდნავ შესამჩნევ კვალებათ მიწაც იღარება... ასეთი ნახნავი თუმცა კარგათ ვერც კი ჰვარავს თესლს, მაგრამ მაინც ხომ „რეჟიმ-ეკონომია“ არის ეს! „რეჟიმ - ეკონომის“ მოჰყვა შემდეგ „თვითკრიტიკა“.

სიკომ ამაზედ, რაღა თქმა უნდა, ბევრი იჭიკჭიკა: ჯერ დაიწუხა თავისი ქალამნიანი ფეხი; შემდეგ სარკეში დაინახა და სძრახა თავის ცხვირზე აზნექილი კეხი;

არც მოკლე ახლოხი მოსდიოდა ერთხანს ჭკუაში; თონსა და ცულისაც ჩაჰხედა იქნეულად ყუაში; გვერდზე წახრილ ქობსაც დიდხანს უტრიალა ვარშემო; ახლად შემოსულ ტყემალსაც კი გაუსინჯა გემო; ეკონა, თუ თვითკრიტიკის ნიადაგზე თავის ცულ ზნეს ტყემალსაც კი მიაგდებდა განზე, და თუმცა შემოინახავდა ერთსა და იმავე სახეს, შეიცვლიდა მაინც თავის ძველ სიწმინეს!.. მაგრამ ამას სიკო რას ხედავს?

ტყემალი ისევე აღრინდელ ტყემალსა შე.გავს; მჟავეს და ამმარ-აწმინებულს, ყოველს ხილში გაწყვეტილ-გაბახებულს!.. თუმცა საერთოდ „თვითკრიტიკა“ საკოს მიერ ხომ მაინც ჩატარებულ იქნა!.. „თვითკრიტიკას“ მოჰყვა გადახრების წინააღმდეგ ბრძოლა.

სიკომ ჯერ გაასწორა თავისი გადახრილი ბეოლა, შემდეგ ვაშლის ხესაც შეუყენა აქა-იქ ბარჯგი, და ამ რიგათ თავდადებული ცდითა და გარჯით თავისი ეზო და ბაღი თითქმის მთლად მიასწორ-მოასწორა,

რითაც ყოველგვარი გადახრა თავიდან აიშორა!.. მაგრამ გადახრები მალე შესცვალა შეჯიბრებამ, სოციალისტურმა,

და სიკოს გულიც მოიცვა გამოუთქმელობაში: როგორ? მეზობელი ვახა, ეს ქვეყნის ვლახა, მიეზურებოდეს ყოველ კვირა ქალაქს, იქ აკრეჭინებდეს თმასა და წვევას დალაქს, ხოლო სიკო კი დადიოდეს წვერ-გაბურღული? ამას ვერ მოითმენს ვერც ჩიტის გული! ადგა და შეუდგა სიკოც ქალაქის გზას: გასასყიდელი ცხვარიც თან მიჰყავს მას... მივა ქალაქს, გაჰყიდის ცხვარს, გაიკრეჭს წვევასა და თმას, დაბრუნდება სოფელში გახარებული და სოციალისტური შეჯიბრიც იქნება ჩატარებული... მართალია, ზამთარში კი დაგვირჩება უმატყლოდ, მაგრამ კამპანია ხომ მაინც ჩატარებული დარჩება უნაკლოდ!..

ასეც მოიქცა სიკო. იგი ქალაქში წვევრის შესაკრეჭად უკვე იყო. მხოლოდ ქალაქიდან დაბრუნდა სრულიად შეგნებული: მან წარადგინა, სადაც ჯერ იყო, ანკეტა, შეგნებული, რომ კოლმეურნეობის კამპანიის იგი სოფელში ჩატარებს, ვით ითხოვს რიგი! ამ შეგნებით სიკოც სახლში დაბრუნდა... ატყდა სოფელში ის, თითქმის სულ მთლად აბუნტდა: „ჭოლმეურნეობა“... „კოლხოზი“... „კოლხოზი“... „კოლმეურნეობა“...

დასჩემდა ამ კაცს სოფლად ასეთი მოუხნეობა... მეზობლებს ჯერ მოეჩვენათ მისი გაგიჟება, მაგრამ ხედავენ: კაცი სახლში თითქმის არც კი ჯდება... აბა, სამუშაოს ხომ სულ მთლად შეამევა ხელი... გაისძის სოფლად იმისი აგიტაცია ცხელი! „კოლხოზი!..“ „კოლხოზი!..“ „კოლხოზი!..“ შეჰყარა ერთად მოსახლე ასე ოთხმოცი და გაუშალა მათ წინ „კოლხოზის“ პლანი... ხოლო კოლმეურნეობა რომ შესდგა, სიკომ მას პირველ-მა უქნა განი!..

ეგონა სხვებზე უფრო გამრჯე თავისი თავი... ამიტომ, „კოლხოზმა“ რომ ტრაქტორი შეიძინა, სიკომ გამოაწყო თავისი ძველი კავი და როდესაც ტრაქტორი აგუგუნდა „კოლხოზში“, აქეთ სიკოსაც მოუვიდა ხენა-თესვის ხოში! მაგრამ ტრაქტორმა რომ ველ-მინდორი სულ მთლად გადახნა,

სიკოს კავმა ორიოდ კვალი ძლივს გაავლო ახლა: შემდეგ ხომ-ხენა კიდევ უფრო გაძნელდა: არა ერთი დღე გათენდა და დაბნელდა, სანამ სიკო თავის სახნავს შორჩებოდა და დარწმუნდებოდა, რომ ამ მარტოობაში იგი სტდებოდა!..

არა, შრომით მართლაც ბევრი იშრომა, მხოლოდ, როცა მოვიდა შემოდგომა და „კოლხოზმა“ აავსო „წითელი ბელელი“, სიკომ თავის ყანაში უიმედოთ ჩაიქნია ხელი, რადგან მას არა თუ არ აღმოაჩნდა გასასყიდი ხორბალი, არამედ დიდია, ნახევრად თუ მაინც შეაბრუნა არსებობის ბორბალი!.. ახლა კი სცნო სიკომ კოლმეურნეობის მთელი უპირატესობა,

ახლა კი გულში მართლაც ეკლად ესობა „კოლხოზის“ წარმატება და თავისი უარესობა, მაგრამ აღარ იცის თუ წამხდარ საქმეს რაღა გაეწყობა!.. შედის „კოლხოზში“ წვევად? რა თქმა უნდა, ეს უმჯობესია იქნება ბევრად, რადგან ნათქვამია: „უმჯობესია გვიან, ვიდრე არასოდეს“.. ამ ანდაზის აზრი კი სიკოს ვარგად უნდა ესმოდეს!..

პაწირა

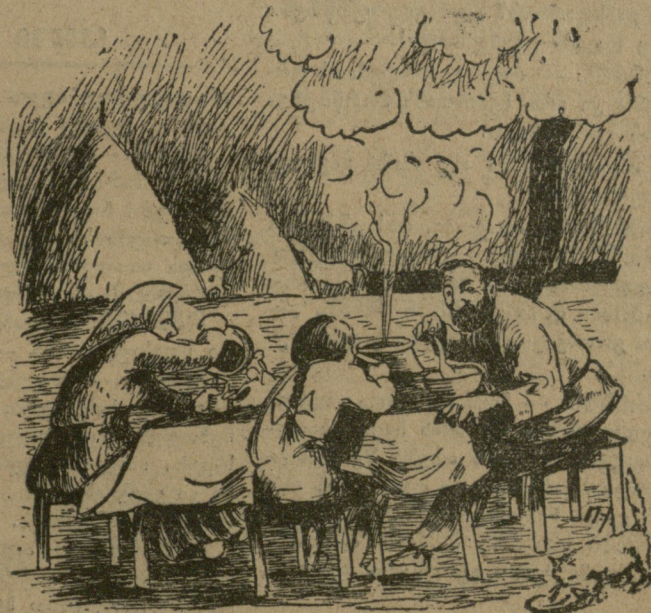
ივანე და პეტრე

ივანე: ღმერთო, წვიმა მოიყვანე ძლიერი და შხაპუნაო!..

პეტრე (ივანეს):—ეე, ძია! წყალით მორწყე, თორემ ღმერთი ვერაფერს გიშველის!

ივანეც მუშაობს, მაგრამ... პეტრე ივანეზე უკეთესად ცხოვრობს.

კოლექტიველი გლეხი

კოლექტიველი გლეხი
ვარ დღეღვატი კრების.
კულაკს დაეცა მები,
და განიავდენ მტრები.
ჩვენს კოლექტივში ხოლმე
მოსავალია უხვი,
ხან ბრიგადებოც მოიღენ,
ჩაქუჩის ჩახი-ჩუხით,
„მუშათა ბრიგადები“
არის სახელი მათი;
მანქანებს გვიკეთებენ
იყოს თუ გინდა ათი.
არც აგიტ-კოლონებოთ
ვართ ლარიბები ბარში,
და სოფლის გოგონები

ვაუებს უღვიან მხარში.
მუშაობს ყველა ერთად
შეწყობილია ფეხი,
და გულის გასახეთქად
კულაკს დავადგით კეხი.
კონტრაქტაცია ვიცით
და წელსაც ჩავატარებთ;
არ უნდა ამას ფიცო.
პურს სრულად ჩავაბარებთ.
ტრაქტორი გვაქვს მაგარი —
ოსტატი ხვნა და თესვის,
ჩვენი რა ბრალი არი
თუ ვინმის რაჟე ეწვის!
რომ ნახოთ ტრაქტორისტი,
შეატყობთ — არის სპეცო;

გავტყუდები: საქმე იცის,
რალათ უწოდლოთ ბეცი?
ჯეჯილი ჩვენისთანა,
ნუ იტყვიოთ ჰქონდეთ სხვასაც,
და თუ კულაკს შურს ბევრი,
თვალი ახალოს ქვასა.
ჩვენ, კოლექტივის წევრებს,
საქმე გვაქვს ფროად კარგად;
აგრონომს დაუჯერებოთ
და მოსავალიც ვარგა.
ჩვენი ნათესი ყანა
უკლებლათ ამოსულა,
რა ფიცო უნდა ამას:
პურს ჩავაბარებთ სრულად.
ბეკსიტი.

გიტო

„მოსავალი“

იმის ფიქრებში, თუ როგორ შევსოს ცული მოსავლის გამო წლიური ხარხო, გიტოს ჩაეძინა, ჩაეძინა და...

გარდაიცვალა. მოეღო ბოლო მის გაჭირვებას. მისი სული გაფრინდა საიქიოსა-ცენ.

გიტო დარწმუნებულია, რომ მას, როგორც მორწმუნეს, სამოთხეში გადაგზავნიან მუდმივ საცხოვრებლად. სამოთხეში კი — ნეტარება და უზრუნველი ყოფნა. რა გინდა სულს და გულს, რომ იქ არ იქნება.

— გიტო ჭიკლაყაშვილი! — გამოიძახა ღმერთმა შემდეგი მიცვალებუ-ლი.

აქ გახლავარ! — და სამჯავროს წინაშე წარსდგა შუა ხნისა და ტანის გლეხი.

ღმერთი; — რა დაგეშართა, რომ ასე გამხდარხარ? ალბად ჭრწმუნო იყავ და არ გწყალობდი!

გიტო: — რავა გეკარდებოთ! ურწმუნო კი არა, ჩემისთანა მორწმუნეს სხვას ვერ ნახავთ.

ღმერთი:— აბა ასე რამ გაგხადა ძველ-ტყავად?

გიტო: — რა ვიცი, რა! „მამაკო ჩვენო“—ში მუდამ ხანადალებული გვედრებოდი: „პური ჩვენი არ-სკობისა მომეც ჩვენ დღეს“, — მარა ერთხელაც არაფერი ვადმოგი-ღია.

ძრისტა: — ჩვენ რა უნდა ვადმო-გვეგლო, როცა თვითონ ჩვენ არაფე-რი ვაგვაჩინა! შენს თავზე შენ უნდა გეჭრუნა. განა არ იცი ღვთისაგან რა გორ გაქვს მისჯილი? „ოფლითა შენითა სჯამდე პურსა შენსა“. მაშასადამე, უნდა გემუშავნა დღედა-ღამე.

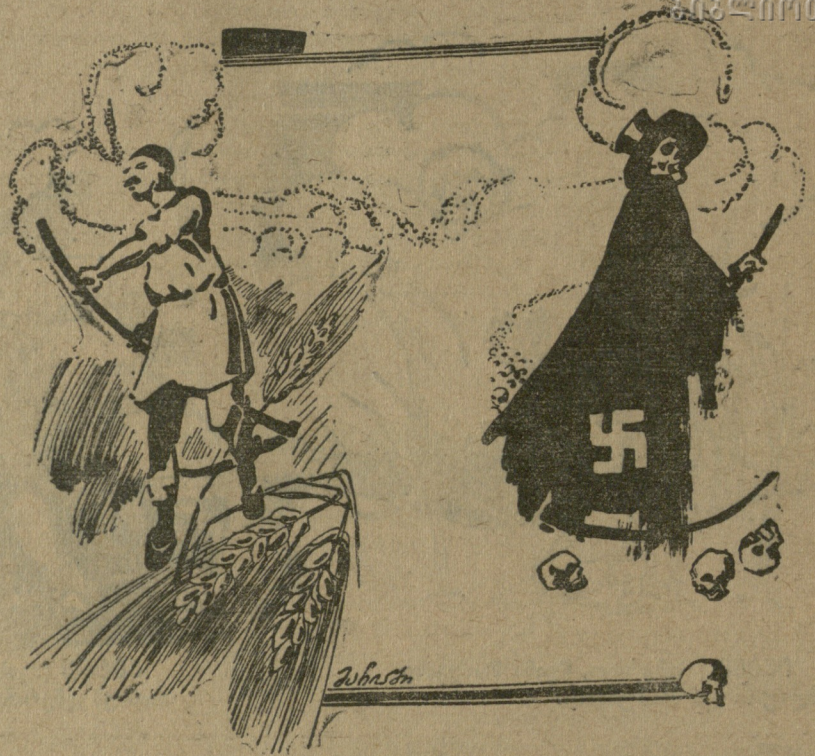
ღმერთი (აცეტებული): — ჰო, ჰო! მახსოვს, მახსოვს, ეს მე მივეუსა-ჯე ადამიანს.

ძრისტა: — აბა რა გეგონა შენ?

გიტო: — ახლა მეუბნები ამას? შენ არ იყავი, რომ გვეუბნებოდი: „პარ იზრუნოთ სვალინდელ დღისათვის, რამითუ სვალინ-დელი დღე თვითონ ზრუნავს თავისთავა... შეხედეთ ფრინ ველთა ცათა: ისინი არცა სთქმ სავან, არცა მკიან, მაგრამ მი-ნც არხვინად ცხოვრობენ“. —ო. მეც ასე ვიქცეოდი. (თავისთვის) სი-ზარამაცეს შემაჩვია და ახლა მასწავ-ლის ჭკუას!

ღმერთი (ქრისტეს): — მართლა აქვვი, ბიჭო, ეგეთი სისულელე?

ძრისტა: —სტყუის, მიქარავს!.. მე

ჩვენში და კავიტალისტურ ძველებში.

არ დავურივე ხუთი პური ხუთი ათას კაცს და ყველა ვაგაძლი?

გიტო:—გიცხოდა სული კი და-ურივე, მარა განაწილების დროს ისე-თი ჩხუბი მოუვიდათ, რომ ერთმა-ნეთს თავიბირი დაუმტვრიეს. რას ეყო-ფოდა იმოდენა ხალხს ხუთი პური?

ძრისტა: — ეს ჩემი რა ბრალია?

ღმერთი: — ყანებს ახალ სტილ-ზე სთესავდი, თუ — ძველზე?

გიტო: — თქვენს სტილზე, ძველ სტილზე ვსთესავდი; თუმცადა მეუბ-ნებოდენ: უკვე დადგა თესვის დროო. სხვები ახალი სტილით სთესავდენ, მე კი ვიგვიანებდი... მოსავალიც ალა-რაფერი მომდიოდა.

ღმერთი: — ალბად ეშმაკის გა-მოგონებული მანქანა რომ არის — ტრაქტორი, იმით სთესავდი და იმი-ტომ!

გიტო: — არა, თქვენს თავს ვფი-ცავარ! ვინც იმით დასთესა, ყველას კარგი მოსავალი ჰქონდა,

ღმერთი: — ცოლექტივში იქნები შენ და, ალბად, იმითომ ხარ ასე სა-წყალად!

გიტო: — პირიქით! ჩემისანა ლა-რიბები ვინც კი შევიდენ კოლექტი-ვში, ყველა გაიშართა წელში და ჯან-ზე მოვიდა.

ღმერთი: — ალბად სხვა რამე ცო-დვა გაქვს... მარხვას თუ ინახავდი?

გიტო: — ჩემსავით ჩვენი სუცე-სიც არ ინახავს მარხვას. ჩემთვის ყო-ველთვის მარხვა იყო, ერთხელაც არ გამისხნილებია, რადგან ხორცის სა-ყიდელი ფული არ გამაჩნდა.

ძრისტა: — რატომ დაგლახებულ-ხარ ასე? რატომ აჩქარებულხარ და მიგიტოვებია ის ქვეყანა?

გიტო: — იმიტომ, რომ შენ გვეუ-ბნებოდი და გვპირდებოდი: „წე-ტარნ არიან გლახაკნი, რამითუ მათი არს სასუფაველი ცათა... ნეტარნ არიან, რომელთა ში-ოღეს და სწყუროდეს, რამითუ იზინი გაქდენ ცათა შინა“... ჰო-და, ამას რა სჯობია? ჰა, მოვედი; მა-სვით და მაჭამეთ დაპირებისამებრ.

ღმერთი: — შეეე, ჩემო ძმაო, ჩვენს საკუჭნაოში თავგები სიმშლიო-ბის ნიადაგზე თვითმკვლელობით ის-პობენ სიცოცხლეს.

ძრისტა: — შენ ის გვითხარი, აქეთ რომ გამოემგზავრე, შენმა ჭირისუ-ფალმა საგრძლად თუ გამოგატანა სა-ყურთხი და ალაპი, რომ ცოტათი ყე-ლი ჩავისველოთ?

გიტო: — სად ჰქონდათ, რომ გა-მოეტანებიათ!

ძრისტა: — აბა, წადი, ძია, წადი საიდანაც მოსულხარ. მშვივრები და საწყლლები აქაც ბევრი ვართ. (უჯი-ქებს და ცრდან სააქაოსაკენ ვადმოაგ-დებს).

გიტო ლოგინიდან ვადმოვარდა. ვამოეღვიძა ცოლსაც.

— რა იყო? რა მოგივიდა? — შეე-კითხა შეშინებული ცოლი.

— არაფერი... უკვე გათენდა.. ავ-დექი; კოლექტივში უნდა ჩავწერო ამ დილით!

ინელი.

ქალის ზკუამ აჯობა

კვარტალი
ბიზნისი

— სადილი ყანაში ჩამომიტანე.—
ლაუბარა ცოლს გიორგიმ, შეაბა ხა-
რები ურემში, დააწყო ზედ კავ-სა-
ხნისი და გაუყვა მინდორისაკენ.

— კოლექტივი... ტრაქტორი... ნა-
ხონ ერთი როგორ მოხნავენ. დაილო-
ცა ჩემი ლომა და ტიგურა. გადავკ-
რავ სახრეს, საითაც მინდა იქით მი-
ვებრუნებ. — ჩაილაპარაკა გიორგიმ
და შეუდგა კოლექტივის მიწების გვე-
რდით მდებარე თავისი მიწის ხენას.

მოწყენილი მინდვრები უცბად შე-
აჩყია უცნაურმა ხმაურმა. გიორგიმ
ხარები შეაჩერა და მიიხედა.

— ტრაქტორი... ვნახოთ, ჩემმა
ლომამ და ტიგურამ დახნას მეტი თუ
შენ! — და თავმომწონედ გადაუტყ-
ლაშუნა სახრე ხარებს.

კოლექტივის თავმჯდომარე მივი-
და გიორგისთან და მისალმების შეკ-
დეგ, უთხრა:

— კაცო, გიორგი, რას აწვალე
მაგ ხარებს და რას წაალობ შენც.
შემოდი ჩვენთან კოლექტივში და მაგ
მიწას ტრაქტორით დაგინახეთ.

გიორგიმ ხარები შეაჩერა და ცო-

ლექტივის თავრეს დააცქერდა.

— კარგს ვეუბნები, თუ დამიჯერებ.
თი, ჩვენ კოლექტივში ათი კაცი
ვართ ვაერთიანებულნი. დღეს მათი
მიწა იხნება ტრაქტორის საშუალებ-
ით. ისინი კი სხვა სამუშაოს ეწე-
ვიან. ხელსაყრელია. ჩაეწერე შენც.

— თქვენ ჰქენით სიკეთე და ჩემ-
ზედ ნუ სწუხართ. — მკვახელ უპა-
სუხა გიორგიმ, გადაჰკრა ხარებს
შოლტი და განაგრძო მუშაობა.

ტრაქტორი ხმაურით ამოდრავდა
და გიორგის მიმართულებით დაიწყო
მუშაობა.

ხარებმა ტრაქტორის დანახავზე
ნერვიულობა დაიწყეს.

როდესაც ტრაქტორს გაუსწორ-
დენ, თვალები სჭყიტეს, და...

გაიქცნენ.

კვი ხეზე მიაშხრიეს და მო-
ჰკურცხლეს სახლისაკენ. გიორგი
უკან გამოედევნა ხარებს, მაგრამ
ვერ დაეწია.

— რა მოგივიდა კაცო? რატომ
მიატოვე მუშაობა? — შეეკითხა ცო-
ლი გიორგის.

— თავი დამანებე!

— კაცი რა უყავი? რატომ არა-
ფერს შეტყვი?

— რა უყავი და... გამიტყხეს ამ შე-
ჩვენებულებმა.— და გიორგიმ ხარებს
სახრე გადაუჭირა.

— რავა! გაცოფდეთ, თუ რა ცოდ-
ვა ეწიათ?

— ჩამოათრიეს იქ კოლექტივის
მიწაზე, რაღაც ტრაქტორი, და გა-
დამირიეს ხარები...

— კაცო, შენც რატომ არ ჩაეწე-
რები იმ კოლექტივში? რატომ გი-
ყვარს, შე საცოდავო, თრევა და
ტანჯვა? დახნავდენ ტრაქტორით და
ალარც შენ მოკვდები და ალარც ხა-
რებს მოკვადენ!

— აა... აგი. მაკლდა ეხლა, რომ
შენ ჰკუის წავლება დამიწყო!

— თეკლემ, გიორგის ცოლმა, წამო-
ისნა შალი და კოლექტივის სამუშაო-
საკენ გასწია.

— ჩემო ესტატე, გიორგიმ გამოშ-
გზანა და გთხოვთ: მეც ჩამრიცხეთ
კოლექტივში, — განუცხადა თეკ-
ლემ, კოლექტივის თავრეს.

— კეთილი, — უთხრა ესტატემ
და განაგრძო მუშაობა.

— გვემატოს, გვემატოს ახალი
წერი. შენისთანა მშრომელი და გა-
მრაველი ღარიბი გლეხი რომ კოლე-
ქტივში ამდენხანს არ ჩაეწერე, სი-
რცხვილი არ არის? — უთხრეს კო-
ლექტივის წევრებმა გიორგის, როცა
ეს უკანასკნელი მიწის სახნავად ხა-
რებით ჩავიდა თავისს მამულში.

გიორგის განცვიფრების საზღოა-
რი აღარ ჰქონდა, როცა კოლექტი-
ვის მიწებთან ერთად, მისი მიწაც
დახული დახვდა.

— თეკლე რომ არ გამოგეზანა,
ჩემო გიორგი, ადვილი შესადლებელია
უარი გვეთქვა კოლექტივში შენს
მიღებაზე! — განუცხადეს გიორგის
გიორგი მანვდა ყოველივეს და
რომ არ გამომეღიანებულყო მომხ-
დარი ამბავი, თვითონაც დაადას-
ტურა:

— კოლექტიურად შრომას რაღა
ჯობია!

— რად მიატოვე მუშაობა გიორ-
გი? შე სადილს გიმზადებდი სახნავ-
ში წამოსაღებად! — ირონიულად
უთხრა ცოლმა, როცა გიორგი სახლ-
ში აღრე დაბრუნდა.

გიორგის გეღიმა, თავი ჩალონა,
ხარები გამოხსნა ულიდან და მიუ-
ბრუნდა ცოლს:

— მაჯობე თეკლე, მაჯობე
ჰკუით... სამი დღე უნდა ჩამეკლა ხა-
რები იმ მიწის დასახნავად და მეც
გავთავდებოდი... კარგი ყოფილა კო-
ლექტივი... ტრაქტორი... ყოჩაღ
ქალო!

ტოქინი.

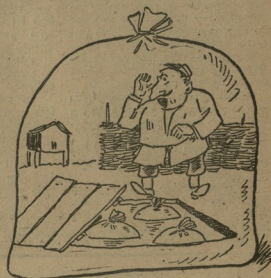

— გვეშველა! ჩვენმა სოფელმაც შეიძინა ტრაქტორი!

საქართველოს სსრ

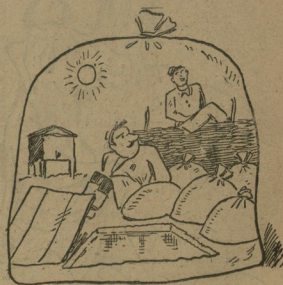
1. ორმოში პური ჩვევარ დასამალადო.

2. ორმოში წვალი ჩამდვარა დასამალადო.

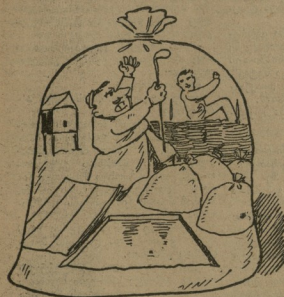

3. ორმოდანა ამოეყარე გასაშრომადო.

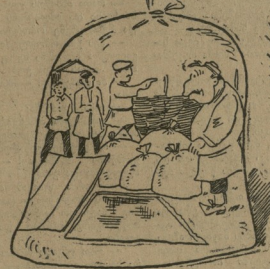

4. ბიჭი ღობეზე შემოვდა დასანახადო.

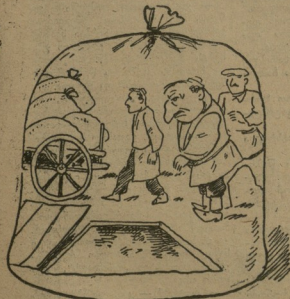
საქართველოს სსრ
საქართველოს

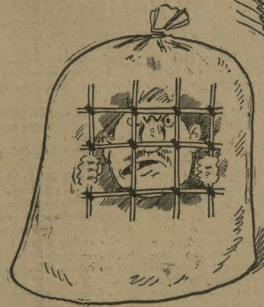
5. ბიჭსა ხაზრე მოვლენე მოსაკლადო.

6. აღმასკომი წამომადე ხითაზადო.

7. ჩამომართეს და წაიღეს პური ხელადო.

8. თავი ციხის მაკერეანს—ჯეჯე მწელოთაო!

წყებამ პერ უპეელა

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

გრაცამ ამბავი მოიტანა, რომ სოფელ ხრიოკში კოლექტივი არსდებოდა.

— რაო! კოლექტივი არსდებოდა?! ხომ ვთქვი მე, არც ჩვენ დაგვაყენებენ—თქვა! ვიცოდი, ვგრძობდი, რომ ხეირს არც ჩვენ დაგვაყრიდნენ და აქაც კოლექტივს შემოგვირიდნენ ხელში! — გაბრაზებით ამბობდა მთკულაკო გლეხი ხშიადაძე.

— როგორ! კოლექტივი ცუდი საქმეა თუ? — იკითხა მისმა მთჯამაგირემ.

— ცაც, შე უტვინო! კოლექტივში რომ შეხვალ, მერე მორჩა შენი საქმე, ყველაფერს წაგართმევენ და შემოვილით ამბობთაცვენ ხალხს! — გაცხარდა კულაკი.

— არ მჯერა, რომ ეგრე იყოს საქმე! — ჩაილაპარაკა მოჯამაგირემ და ახსნა — განმარტებისთვის წავიდა აღმასკომში.

ტყუილი იქნება თქმა, რომ მთელი გლეხობა ერთხმად და ერთსულოვნად ჩაეწერა კოლექტიურ მეურნეობაში: გლეხობის ნაწილი აპყვა კულაკების პროვოკაციას და თავი შეიკავა კოლექტივში ჩარიცხვისაგან.

ასე მოიქცა მაგალითად, გლეხი მუხუდოშვილი. მას რაღაც დაუჯდა კულაკ ხშიადაძის დარღება და გვერდი აუხვია კოლექტივს.

— მართლაც, თუ მთავრობას რამე გამოსარჩენი არა აქვს, რის გულისთვის აარსებს კოლექტივს? — მსჯელობდა მუხუდოშვილი.

— არ უნდა ლაპარაკი, რომ მაგათ რამე გამოსარჩენი და სარგებელი ექნებათ! — უკრავდა კვერს კულაკი ხშიადაძე.

ამ მსჯელობასა და კვერის კვრაში სოფლად უკვე დაარსდა კოლექტივი.

სოფლის მღვდელი (იგივე სოფლის მღვდელიც იყო, რადგანაც ვეება თემში ერთად-ერთი ხუცესი დარჩა) იმავე დღეს დადგა წირვად.

— კოლექტივების დაშობისათვის, ტრაქტორიზაციის განადგურებისათვის, მექანიზაციის ჩაფლავებისათვის უფლისა მიმართ ვილოცო-ო-ოთ! — ღრიალებდა ხუცესი კარფანჯრებ გამოტყვერულ საყდარში, რომელიც სოფლის კომკავშირელებს კლუბის შენობათ გადასაკეთებლათ ჰქონდათ მიზანში ამოღებული.

— ა-ა-ამინ! — ერთხმად უდასტურებდნენ დიაკონი, კულაკები და ყველი თავად-აზნაურები.

— ინდუსტრიალიზაციის ჩაშლისათვის, ხუთწლიანი იგემის არ შესრულებისათვის, ნიადაგის გამოფიტვისათვის უფალსა ღმერთსა ჩიენსა შევედრო-ო-ოთ!

— მოვემადლე უ-უფა-ა-ა-ლო-ო-ო! — აჭიანურებდა დიაკონი, რომელიც იმავე დღეს მნათეს და

ეკლესიის დარაჯის რძლასაც ასრულებდა.

— „რა გამოდის ამ წირვიდან, თუ გინდა ათასჯერ შეაჩვენე ეს კომუნისტები, მაგათზე არაფერი მოქმედობს“, — მწარეთ ფიქრობდა დიაკონი.

— რათა ისმინოს უფალმა ივედრება ჩვენი და აძლიეროს შემარჯვენე და მემარცხენე ოპორტიუნიზმი-ი-ი!

— „ეს ვინ ოპორტიუნიძეა ნეტავ“, გაიფიქრა ბურანში მყოფმა დიაკონმა, — „მაგას რაღა ვუპასუხო?“.

— ჰა დიაკონო! — მისძახა მღვდელმა.

დიაკონი დაიბნა:

— უფა-ალო იმსგვიქენი-ი-ი! — სთქვა მან ყოველ შემთხვევისათვის.

— რა ღმერთი გიწყობა შე ჯოჯოხეთის მაშხალავ! — გამოძახა მღვდელმა და განაგრძო წირვა.

არავითარმა წირვამ არ გასჭრა: სოფლის კოლექტივი დაარსდა და შიგ ხალხით ჩაეწერა ოცდაათამდე მოჯამაგირე, ღარიბი და საშუალო გლეხი.

— რათ უნდათ რომ ერთდებიან, რა სიკეთე გააჩნიათ? — სისინაბდენ კულაკები.

კოლექტივმა ხვედრი მიწა მიიღო. ცოტა ხნის შემდეგ ტრაქტორიც მოგუშუნდა თავისი ტრაქტორისტით.

— რა სიკეთეს იზამს ეგ ტრაქტორი, მაგას რა შეუძლია, — კვლავ ჩურჩულდნენ სოფლის ბობოლები.

ტრაქტორი დღეში სამ-ოთხ დენეტინა მიწას ხნავდა, ყამირს ფატრავდა და ნიადაგს ამუშავებდა.

ჩამოვიდა აგრონომი და სათესლე ხორბლის მოსაწამლი მასალა ჩამოიტანა.

— ამ წამალში გავატაროთ ხორბალი და მაწინებელი აღარ გაუჩნდება, — სთქვა მან.

კოლექტივმა მაშინვე ასრულა დარიცხვა.

— აჰ! თქვენს ანკესზე ვერ წამოვეგებით, — განაცხადა ხშიადაძემ, — თესლი რომ მოეწამლოთ, ხომ დაგვეღუბა მოსავალი! რაღა ხეირს იზამს მოწამლული თესლი?

— ალბად მაგათ ჩვენი დაღუპვა სურთ, — დაეთანხმა მუხუდოშვილი და მასთან რამდენიმე სხვა გლეხიც.

— ნიადაგი გაანოყიერეთ, სასუჭი მოაყარეთ, — ძლიერდა აგრონომი ახსნა-განმარტებას და კოლექტივიც ერთგულათ ასრულებდა ყველა დარიცხვას.

— არაფერი საჭირო არ არის განოყიერება, ჩვენი მამა-პაპა როგორც გვიჩვენდა, ისე მოვიქცევით,

— გიუტობდნენ კულაკები და მუხუდოშვილისთან შეუგნებელი გლეხები.

დაიწყო კონტრაქტაცია, რომელიც მთლიანად გატარდა კოლექტივში. მუხუდოშვილები და კულაკები აქაც განზე გადგნენ და უარი სთქვეს კონტრაქტაციასზე.

— არც თქვენი ფული გვინდა და არც არაფერს გაძლევთ! — განაცხადეს მათ.

ნათესი ამოვიდა.

კოლექტივის მოსავალს კარგი პირი უჩნდა.

— კოლექტივის მოსავლის გაფუჭებისათვის, კონტრაქტაციის ჩაშლისათვის, და სხვა ამისთანებისათვის სულსა წმინდასა ვევედრო-ო-ოთ! — განაგრძობდა მღვდელი წირვას დარღიერებულ საყდარში, მაგრამ ამაოდ: იმ სოფლს ურწმუნოთა საზოგადოებისაგან დაშინებულნი „ყოვლად წმინდა“ ცხრა მთას იქით გადაფრინდა და უკან მთხედვისაც ეშინოდა.

მოსავალი მოვიდა. კოლექტივის ახლად აგებული საბძლები ხორბალს ვერ იტევდა. კოლექტივის წევრები სინარულით ვას სწევდობდნენ.

აიღეს ხორბალი, კარტოფილი, ლობიო და სხვა მოსავალი.

— აბა, როგორ არის კონტრაქტაციის საქმე? — მოვიდა სოფლის კავშირის წარმომადგენელი.

— ვიანგარიშოთ, რამდენი გიწევთ, ჩვენ რამდენით შეგვიძლია გამოვიკვებოთ და დანარჩენ სიამოვნებით მოგყიდიოთ! — ერთხმად უპასუხეს კოლექტივიდან.

სოფლის კავშირის წარმომადგენელი სხვა გლეხებშიაც წავიდა.

კულაკებმა, რასაკვირველია, გადამაღეს პური, რადგანაც არაფრად ებიტანებოდნენ სახელმწიფოსთვის პურის მიყიდვა. გადამაღეს, მაგრამ კომკავშირელის თვალს რა დავმაღება? ყველაფერი აღმოაჩინეს და კულაკის პურიც ქალაქისაკენ გაუყენეს. რას იზამ: წითელი ქარავანი იმდენათ სულგრძელია, რომ პურს, თუნდაც კულაკური მეურნეობიდან იყოს, მაინც წაიოიბს წითელი ბელისაკენ.

იმ სოფელ ხრიოკში ამჟამად უკვე სამი კოლექტივი. ხოლო რაც შეეხება კოლექტივ „განთიადს“, იგი აღარ არიო...

— რატომ? — კითხულობთ თქვენ გულდაწყვეტილი.

— დამწვადით და ნუ ლელავთ: აღარ არის იმიტომ, რომ ის კოლექტივი კომუნად გადაკეთდა, ესე იგი უშუალოდ დადგა სოციალისტურ რელსებზე! ალღარ-ალღარსან.

ახალგაზრდა მხატვრებო! მოგვაწოდეთ კა-რიკატურები „ახალგაზრდა მხატვართა გვირ-ლი“-სათვის.

შეკრეპილასის ლექსები

ტაში, ტუში, რაშო-რერა!
 ოდელია—ტუში—ტაში
 თავის ქალა ამიქავდა,
 ამერია ტვინი თავში
 ოდელია რაშო—ნანა!
 ნანა-დილა დელი-დუ...
 სულ სხვა იყო ძველი დრო და
 სუ სხვა დროა ახლანდელი.
 სულ ყველა ჩვენ გე...
 შემამულე,
 ჩარჩი,
 მღვდელი,
 სხვა გვცემდა და,
 სხვას მიქონდა
 ნაოფლარი სრულად ჩვენი.
 სულ სხვა იყო ძველი სრომაც,
 სახნისით და ძველი კავით,
 მაგრამ ახლა აღარ გვინდა
 გვი ვიყოთ, რაც ვიყავით.

ტაში ტუში
 რაშო-რერა
 მოვსოთ ყველა
 გაიძვერა,
 ძმობა უნდა
 დავამყაროთ
 უნდა შევქნათ ერთი კერა;
 ყველა უნდა ში...
 ვანო,
 ნიკო,
 თებრო,
 გივი,
 მატრონა და ევროსინე—
 უნდა შევქნათ კოლექტივი,
 ერთად უნდა ვიმუშაოთ
 სხვა ხერხით და სხვა მანქანა.
 ტაში ტუში შეხტი ნიკო!
 დაუარე! განი! განი!

ტაში-ტუში რაშო-რერა!
 ოდელია, რეშო-რარო!
 გაუსვი და გამოუსვი
 ევროსინე, ნიკო, მარია...

დაფტაპიტომი, დეფტიპიტომი
 ოდელია, დილა-რაშო!
 ნათავადარ ანდუყაფარს
 გაქცევი ცალი მაშო...
 ამ ჩვენს კულაკს ნიკოფორეს
 ღორის დინგს რომ უვავს ცხვირი,
 ღარბ გლეხის ჩახაყლაპად
 დაუღია ხახა-პირი
 ყველა იცნობს,
 ყველამ იცის,
 მსუნავია, როგორც „შაშკა“
 ვინაც ხედავს გაიჩახტეს
 „არ გაუშვა: დაშკა და „კა“
 მალე უნდა საბოლოოდ
 გადაშენდეს მაგის ჯიშის
 როცა ნახა, რომ გლეხები
 მიდიოდნენ კოლექტივში,
 რომ ხაერთოდ გაჩინათ
 შვებისა და შრომის კრია,
 მოწვევებულ ჯავრით ლამილ
 გულზე გასკდა გაიძვერა;
 „დელის სული უტრიალა“
 მის „მომტანს“ და „ის“ „შამუონს“,
 საიდუმლოდ ეთათბირა
 ნათავადარს,
 მღვდელს,
 დიაკონს,
 რომ როგორმე
 ან მოსყიდვით,
 ან ხრიკებით,
 ან და ძალათ
 ღარბ გლეხთა კოლექტივის
 საქმე იმათ ჩეშალათ.
 გაუგეს და „კოლექტივით“
 მიიბრძანეს „ბანოში“,
 ვიცო ექ არ მოაკლდებოთ
 ხიზილალა,
 თართის დოში!

ამაო ცდა

ტაში-ტუში რაშო-რერა!
 ოდელია რეშო-რარო
 გაუსვი და გამოუსვი
 ევროსინე, ნიკო, შარო
 ე ტრაქტორი რა უნდა
 ამოთხარა გული შიწისი
 კოლექტივმა მოგვიტანა
 კოლექტივმა ასე იცის
 კოლექტივი სკოლას აგებს
 კოლექტივებს არხი გაყავს
 ელსადგურიც ააშენა;
 რა ხეობია ამ ხანახავს
 გენაცვალე
 კოლექტივო,
 „ღარიბების
 ზედის წყარო“,
 შენით უნდა მოვიღვინო,
 შენით უნდა გავიხარო.

შერი შიკო, შერი შერი
 გაიკარი ჯიბეს ხელი,
 თუ შენ ქველი ვაჟკაცი ხარ,
 ან გსურს ნახო სარგებე
 წამო ჩემთან, ეფისტინე,
 მაკრინე და ფაციაო,
 ნუ აყოვნებთ,— შევიძინ
 ერთად ობლიგაციაო,
 მოგება ხომ მოგება,
 პროცენტიც გვაქვს ანკოთ
 და სოფლისთვის ინდუსტ
 მისწრებაა ძამიკოთ,
 ჩვენ ვაშანებთ,
 ეს არ არის
 ოცნება და მირაჟიო;
 აბა მალე! შევიძინათ
 ჩვენც მესამე ტირაჟიო,
 დიფტიფიტომი დაუკარი,
 ჩაუბუქნე მარდათ შიო,
 გენაცვალეთ ჯეელებო,
 თქვენი სულის ვარაუშიო.
 მალე ხელის მოსაწერად
 ქალი, კაცი,
 დიდი, ბავში
 დაუარე თებრო, მაკო,
 ოდელია, ტაში-ტაში,

— წამო, ძმაო, ტყუილი იმედია, აქ ჯერ შევძვრებით.

ზ ა ქ ა რ ა ს ს ი ზ მ ა რ ი

ზაქარა ბერტუაშვილი ისე გაჯავრებული ჯერ არავის ენახა. ცოლ-შვილი დაწოკაცოლს მაგარად შეუკურთხა; უფროს ბიჭს თედუას თავში ჩაარტყა და პატარა ლექსოს ისე უჩქმინდა ყურზე, რომ ცივი ხმით აყვირა.

ამან უფრო გააგიჟა ზაქარა, გამზადებულ სუფრას წიხლი ჰქრა, მთელი ვახშამი ძირს გადაყარა და დაამტვრია ჯამ-ჰურჭელი.

ყველამ ხმა გაკმინდა.
— რა მოგივიდა, შე დალოცვილის შვილო, ხომ არ გაგიღივ? — ბოლოს, როგორც იქნა ხმის კანკალით წარმოსთქვა ზაქარას ცოლმა თიკომ

— ხმა ჩიკმინდე, შე სამგლე შენა, თორემ ისეთს მიგაყვალდებ, რომ... — ბრაზიანად წარმოსთქვა ზაქარამ და მუშტები ჰაერში შეათამაშა.

ამის შემდეგ ხმა არავის ამოუღია. ყველამ სული გატრუნა.

თიკომ აალაგა დამტვრეული ჯამ - ჰურჭელი, არავის არ უვახშამია, ისე ჩაწვენი ყველანი ლოგინში.

ზაქარა ზის ცეცხლის პირს. ის ფიქრებს გაუტაცნია.

მოაგონდა, წინედ მოურავად იყო ერთ თაგვლის ოჯახში.

ბატონს ძალიან მიღებულნი ჰყავდა ზაქარა. სუფრაზეც კი ისეამდა. სამაგიეროდ ზაქარა ბატონისთვის თავდადებული იყო, გლეხებს მისი შიშით კრინტი ვერ დაეძრათ. აბა თუ ბიჭი იყო და გაებუნდა ვინმეს ბატონის საყვედური, ზაქარა ხელად შეატყობინებდა ბატონს და ვინ მისი ბრალი. ჯაშუშობა, ორპირობა, მლიქვნელობა ზაქარას სული და გული იყო და იმიტომ უყვარდა ის თავადს.

ამ დროს ზაქარა კარგად, მდიდრულად სცხოვრობდა, ბატონის წყალობით სახნავ-სათესი ბლომად ჰქონდა, საქონელი ბევრი ჰყავდა, ძეღლეები სახვდ ჰქონდა და სცხოვრობდა არხეინად.

ზაქარა ლაღად სცხოვრობდა, სხვები კი კვნესოვდნენ.

ერთხელ მამასახლისიდაც კი დააყენეს ბატონებმა, რადგან ის მათი ყურმოჭრილი მონა იყო და მათს საქმეს გააკეთებდა.

მაგრამ უცბად იქეპა. ძველი ცხოვრება აფეთქდა.

ბატონები ძირს ჩამოცვივდნენ, აღიგავენ პირისაგან ქვეყნისა.

ხოფელი განთავისუფლდა.

გლეხობამ თავისუფლად ამოისუნთქა.

კომუნისტურმა პარტიამ და საბჭოთა ხელისუფლებამ სოფელს მშურად ხელი გაუშვირა და მისი საზოგადოებრივი ყოფა-ცხოვრების მოწყობას შეუდგა.

გლეხებმა ჩქარა გაიგეს თუ რა იყო ახალი ცხოვრება, რა იყო ახალი მშენებლობა და ყველანი ჩაება საერთო ფერხულში.

გლეხებმა შეიგნეს, რომ მათი ცხოვრების გაუმჯობესება შესაძლებელი იყო მხოლოდ საერთო შრომით, კოლექტიური მუშაობის შექმნით.

აგუგუნდა ტრაქტორები.

გაიხმა საერთო შრომის გზა.

გაიძარა კოლექტიური სახნავ-სათესი, ბაღ-ბოსტანი, გაიძარა კოლპერტივი.

ამენდა საერთო საცხოვრებელი სახლები.

გაჩაღდა ცხოვრება.

ყველა ჩაება საერთო ფერხულში, ცხოვრებამ სწორი გზა გამოიხატა და დიდის სისწრაფით წავიდა წინ.

მართო ზაქარა ვერ შეურთდა ამ ახალს ცხოვრებას. მან კარები ჩაიკეტა. ბრაზით და შურის ძიებით აღივსო.

სიხარულით მიჰქონდა ბური საერთო ბედელში ჩასაყრელად, ის დამით ჩუმად თავის ორმოდებში ჰყრიდა და მალავდა.

მაგრამ დღეს აღმოუჩინეს ეს გადამაღლებული ბური და თავის ზურგით მიატანის.

სწორედ ეგ იყო ზაქარას განრისხების მიზეზი.

ის უცბად ფიქრებისაგან გამოერკვა, სინამდვილეს თვალში შეხედა, სიბრაზისაგან კბილები გააკრაჭუნა და თითქო ვიღაცას ეძებს, რომ ჯავრი იყაროს. აქეთ-იქით მიმოიხედა. მან უცბად თვალი მოჰკრა იქვე მწოლარე ძაღლს, ფარების ცეცხლის პირას. ველები წინ გაეშვირა, თავი ზედ დაედო და ტკბილად ეძინა.

სრულიად უმიზეზოდ ზაქარამ სახრეს ხელი დასტაცა და ისეთი ზღრუა ძაღლს, რომ ის კვილით წამოვარდა, ეხეთქა კარებს და გარეთ გავარდა.

შეშინებულმა ბავშვებმა თავები წამოჰყვეს და თვალები დაჰყვიტეს.

თიკო ლოგინზე წამოჯდა და შეშინებულნი თვალის აქეთ-იქით აცეცებდა. ვერ გამოჩვენებულ იყო რა ამბავი იყო.

— დაეყარნით! დასჭყვილა ზაქარამ და სახრე ჰაერში შეათამაშა.

უცბად ყველანი საბნებ ქვეშ ჩაძვრნენ.

სიჩუმე ჩამოვარდა.

დიდ ხანს იჯდა ზაქარა ცეცხლის პირს და შავი ფიქრები ბუზბივით თავს დასტრიალებდა. ბოლოს ჩასთვლია, რამდენჯერმე თავი დააკანტურა, წამოდგა. სახრე ლოგინთან მიიყუდა და ჩაწვა.

დიდხანს ტრიალებდა ლოგინში. ბოლოს როგორც იქნა ჩაიძინა და ხვრინვა ამოუშვა.

ქვირა დღე არის. ისმის ზარების რეკა.

ხალხი ეკლესიისაკენ მიემართება. ლამაზი ჩოხა-ახალსებში გამოწყობილი მდიდის მდიდის და თვალებს არ უჯერებს; ყველაფერი ისევე ისე ძველებურად არის. მის წაცნობ ძველ მეგობარ კერძო ვაჭრებს ისევე გაურადებიათ ვაჭრობა, სადა არის კოლპერტივის შენობა? ის უკვე დაუნგრევიათ. აღარ არის საერთო სახლი, საერთო ბედელი, აღარა სხანს ტრაქტორები. ყველაფერი სადაც გამჭირალა. გამგლეული გლეხები მოწინებთ თავს უკრავენ. დაცინვის მაგიერ ტკბილად ესალმებიან.

ზაქარა შევიდა ეკლესიის ეზოში.

ეზო მთლად გაჭედულია ხალხით. მინგრეული - მონგრეული ეკლესია შეუკეთებიათ, ახალი გუმბათი დაუდგამთ. ეკლესიიდან ისმის მღვდელის ლაღადი და ტკბილი გალობა.

ქუდ-მონდილი გლეხობა მდაბლად თავს უკრავს. ზაქარას სიამოვნებას საზღვარი არ აქვს. ის დადგა, თვალი მოავლო ყველას ხელები წელზე შემოიდგა.

აქვს. ის დადგა, თვალი მოავლო ყველას. ხედავთ, ნუ სულელობთ, გატყუებენ, ნურაფერს დაუჯერებთ მეთქი. კერძო საკუთრება ღვთისაგან გაჩენილია. დიდის და პატარას გარჩევა უნდა იცოდეთ. ბატონს თავისი ადგილი აქვს და გლეხს — თავისი, თუ სხვებმა არ გიპატრონეს თქვენ არ შეგიძლიათ საერთო ცხოვრება მოაწყოთ. მოხვედით ქუაზე. აგრე არ სჯობია?!

— შევეცდით ბატონო ზაქარა, გლეხ-კაცს ქუა ვინ მისცა.

— ში-და, როცა თქვენ უჭკლენი ხართ, სხვებს უნდა დაუჯეროთ.

ზაქარამ თავი მალა ასწია და ამაყად წავიდა ეკლესიის კარებისაკენ.

გლეხებმა თავები ჩალუნეს.

მაგრამ აქ მოვიდა საკვირველი ამბავი.

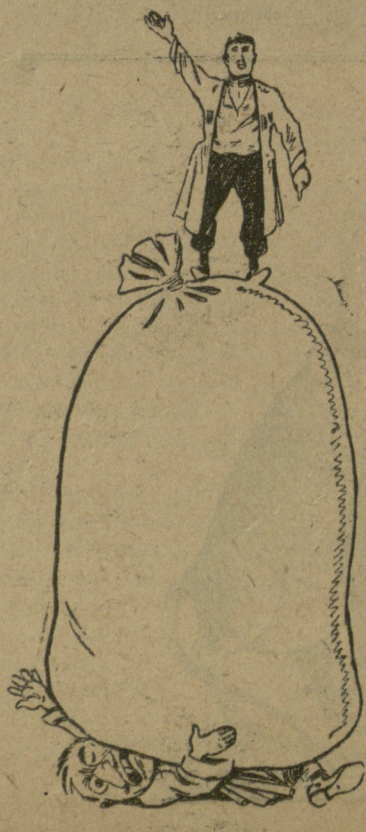
მიმავალ ზაქარას წინ გადაუდგა მისუნათ გიგუა, ის გიგუა, რომელიც მუდამ კრიკაში ედგა მას და გასაქანს არ აძლევდა. ირონიულად გაიღიმა.

— რაო, რაო? რას გვიბრძანებთ ბატონო ზაქარა? თქვენ გეასწავლით როგორ უნდა მოვაწყოთ ჩვენი ცხოვრება? განა თქვენ კარგ რამეს გვიჩვენებთ? განა თქვენისთანა „კულაკისაგან“ კარგს რამეს უნდა მოვლოდეს ღარიბი გლეხობა? თქვენ ყველაფერში ხელს გვიშლით, თქვენ ჩვენი დაუძინებელი მტერი ხართ, თქვენ ყოველივე საერთო საქმის წინააღმდეგი ხართ. თქვენ შურით და გესლით გული გვეხებთ, როდესაც ხედავთ, როგორ სწრაფად მიდის წინ ჩვენი საერთო საქმე. გიცნობთ, გიცნობთ. თქვენისთანა კულაკები ბევრია ჩვენში, მაგრამ ჩვენ იმდენი ძალ-ღონე კადრე შეგვწევს, რომ დაგბერტყოთ და ცარიელ ტომარავით შორს გადაგისროლოთ.

ეს კი საშინელება იყო ზაქარასთვის. ამას ის არ მოელოდა. სიბრაზისაგან გული ყელში მოეხედა, თვალები ცეცხლით აენთო, კბილები გაახრჭიალა, ... ძალა და ღონე ჰქონდა სახრე მოიქნია და... მიინარე ცოლს თავში სდრუსა.

თავგატეხილი თიკო ლოგინიდან წამოვარდა და ცივი ხმით კვილი მოართო. ბავშვებმაც გაიღვიძეს და ზიზინი დაიწყეს.

ახლად გამოდგომებული ზაქარა ვერ გამოჩვენებულ იყო — რა ამბავი იყო. ეგონა — ცეცხლი გაჩნდაო. თოდნაკრავით ზეზე წამოვარდა და აფუებული პულის ცომით სახსე ვარცლში მაგარად ჩაჯდა.

კულაკი კოლმეტივის სიმძიმის ქვეშ

„ეს არ არის ჩემი საქმე; ამისთვის არ ვზივარ ამ მე“.

შანციანი.

ჭოჭოხეთის ძაფ-საღებ ქარხნის კანტორაში ბიურო-კრატობას ვერავის დასწამებთ. არც მეტიჩრები სხედან შიგ. სხვებს რომ სჩვევიათ — სხვის საქმეში ჩარევა — აქ ასეთ მოვლენას ადგილი არა აქვს.

სხვის საქმეში ჩარევა კი არა, მაინცდამაინც თავის საქმეშიც არ ერევია. როცა ქარხნის მუშა მიმართავს, მათ მზად აქვთ:

— ეს არ არის ჩემი საქმე!

აი ასეთი თავდაბალი ხალხია კანტორაში.

მუშას უხდებდა უბრალო ქალაქის ალბის გამო, მთელი კანტორისა და შიგ მოსამსახურეთა შემოვლა, რომ ბოლოს „ამერიკა მაინც აღმოჩინოს სადმე“, ე. ი. აღმოაჩინოს ის კაცი, რომლის საქმეც ყოფილა თურმე გასაკეთებელი საქმე.

ალბად წმენდის შემდეგ ბევრ მათგანს, მართლაც, აღარ ექნებათ საქმე.

თავმჯდომარე მთვრალია, კადვან ღვინო დალია

სევ. ლო—დი.

ანტირელიგიურ კამპანიას, რასაკვირველია, ყველაზე უფრო საეკლესიო უქმეებისა და რელიგიურ ღვინოსაყულების დროს უნდა ვატარებდეთ და ვაცხოველებდეთ.

ეს გარემოება სკოდნია ჯურთუყვეთის (ოზურგეთის მაზრა) აღმასკომის თავმჯდომარესაც და ზოგიერთ სხვა მესვეურებსაც.

ძველ კალენდარებში აღნიშნული იყო — 8 ენკენის-თვეს (ახალი სტილით — 21-ს) ღვთისმშობლობა.

ჯერ კიდევ ამ პატივცემულ მანდილოსანს შერჩენია მობრუნ იოსებსავით რამდენიმე თაყვანისმცემელი. მათ რიცხვში, წარმოადგინეთ თქვენ, გახლავთ ჯურთუყვეთის მესვეურნიც.

მოვიყვანთ ადგილებს მათ დაკითხვიდან:

— გათა დასაშვებია, რომ ხელისუფლების წარმომადგენლებმა საეკლესიო ღვინოსაყულში მონაწილეობა მიიღონ და დათვრენ?

— ჩვენ დავითგვრით იმიტომ რომ... (ენა ებორაკება, ფეხი ეშლება, ავიწყდება სიტყვები)... ჰო, იმიტომ, რომ,, თქვენც ხედავთ წელს მაჭარმა დაიგვიანა; რაც ხანია მალე დადგება მაჭარობა. ძველი ღვინო უნდა გავგვესაღებია, თორემ დამპარდებოდა და... და ძმარს ვინ დალევს?

— ჩხუბი და ცემა-ტყევა დასაშვებია?

— მიზანი ამართლებს საშუალებას...

ჰო, ეს სიტყვა, ამხანაგო, ენგელს ბე-ბე-ბერმ... ბებელმა... ენგელს ბებელმა. ჰო-და, ჩვენი მიზანი იყო ღვთისმშობლობა მორწმუნეთათვის ისე ჩავემწარება, რომ მთავალ წელს ველარ გაეხედნათ ღვთისმშობლობის გადახდა. ჩხუბი და ცემა-ტყევა ამისათვის მოვაწყვეთ. ცოტა თუ მაგარი ზომები არ მივიღეთ, კულტურული რევოლუცია დაიგვიანებს!.. — ამბობს მირონ.

— ილიკო მურანიძეს ვინ სცემა?

— მე ვცემე! — მაშინვე წამოიძახა კოწიამ. — მანაც დამიპირა სამაგიერო გარტყმა, მარა რომ შემომხვდა და მიცნო — თავმჯდომარე ვიყავ, ვედარაფერი გამიბედა, მუშტი დაუშვა და ზურგი მიჩვენა საცემათ.

— კაცო, ასეთ წვრილმანზე ღირს ლაპარაკი? ჩვენ ერთმანეთს თავები დაეუტყებთ, ამაში ვის რა ეკითხება! — აცხადებს და წინადადებას იძლევა — წავიდენ დარჩენილ ღვინის დასაღვებთ. (მიდიან სიმღერით):

ეს სოფელი დუმა არის ცხვრისაო,

ვადღებრძელოთ დედა მაცხოვარისაო.

ჩვენ გვგონია, ეს გედის სიმღერა აქნება.

მიუვარს ჩემი ცეკავშირი, შემაყვარა ცეკვა ხშირი

„მ.“ № 2058

როცა ბათომში ფინსახკომის თანამშრომლებმა გიგეს, რომ მათი ყოფილი თანამოსამსახურე დუღუჩავა, რომელმაც გაანია 25.000 მანეთი (ღიახ, 25.000 მან. შეცდომა არ გეგონოთ) მოეწყო ტფილისში ცეკავშირში, ზოგიერთ მათგანს თავში გაუელვა:

— მოდი, მეც გავფლანგავ და ეგებ მეც მხედეს წილად ასეთი დაწინაურება!

ერთი სიტყვით, ფლანგვის საღერღელი ბევრს აეშალა.

მართალია, საბჭოთა ხელისუფლება აფასებს სპეცებს და ჯეროვან პატივსაც სცემს, მაგრამ სპეციც არის და სპეციც.

ისიც მართალია, რომ ვანო დუღუჩავა სტაჟიანი და გამოცდილი სპეცია. (ღიახ, სპეცია ფლანგვაში), მაგრამ ცეკავშირი თვალს უნდა ახელდეს და ბრმად არ უნდა დებულოდეს ყველა იმით, რომლებსაც პროტექტორები ხელში მიაჩენებენ თავიანთ ამქრებს.

ამის შესახებ დიდი ხანია პრესამ გააფრთხილა ცეკავშირი. ეს უკანასკნელი, თურმე, ასე ფიქრობს:

— ჯერ ჩვენთან დუღუჩავას არ გაუფლანგავს 25.00- მანეთი და ამ თანხის შესრულებამდე როგორ მოვხსნათო! დუღუჩავა კი ასე ღიღინებს თავის კაბინეტში:

მე ვარ ვანო დუღუჩავა,

ჩემს ჯიბეში ფული ჩავა,

ჩავა, ჩავა, ბლომად ჩავა.

მიუვარს ჩემი ცეკავშირი,

შემაყვარა ცეკვა ხშირი.

ცეკვა ხშირი, ხშირი, ხშირი.

რა უჭირს! რატომ არ იღიღინებს. ცეკავშირმა იკითხოს, თორემ მას რა ედარდება.

მე გახლავარ მისთვის, და მაგას ჰკუთნო სახე თავი.

„მ.“ № 2059.

ყოფილი ციხის უფროსი, თავადი და მემამულე, რომელსაც 300 მანეთამდე აქვს თვიური შემოსავალი, თქვენ როგორ გგონიათ, საღ იქნება?

სახლში?

არა.

ეს გახლავთ (ჯერ გაიცანით) ვარლამ ერისთავი, რომელიც მსახურობს რიონჰესში სამნეო ნაწილის გამგეთ.

როცა კოლეგები ჩუმაღ შეეკითხებოდნენ ვარლამს, თუ რა ხრიკებით მოეწყო ასეთ თბილ ალაგას, უკანასკნელი ასე უპასუხებს:

კაცი უნდა იყო ხერხი,

გაგქონდეს და გამოგქონდეს;

თანაც უნდა იყო ეჩო,

რომ თავისკენ მიითლიდეთ.

თუ თავი ჩემი თან მახლავს,

ღარიბად არ ვისხენები.

ქეთ საღაროს წიხლსა ვკრავ

პივნით ფულებსა უღაპს ფუზამ.

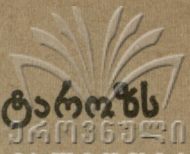
პროტექტორი თუ კი მწყალობს,

რას დამაკლებს მუშკარო;

თუ კაცი კაცად არ ვარგა,

უშველის გვარიშვილობა.

ვანა მარტო ერთი ვარლამია ჩვენს დაწესებულებებში? უამრავი! ისინი ისეთი ელასტიური, მოქნილი არიან, რომ წმენდის ცოცხსაც დაუძვრებიან ალაგ-ალაგ, მაგრამ კარგი მწმენდავი და დამგველი ის არის, ვინც გახვეტის დროს არ დასტოვებს ნაგვის ერთ ნამცეცხსაც.

აქ არის ვილაც ჩიტძე —
 ბიუროკრატი დილია.
 მუშების საქმის კეთება
 იმას ფეხებზე ჰკილია.
 ჩიტძის გარდა სხვებიცა
 აქ კიდევ ბევრი არიან;
 მუშებს გვიბღვერენ ქორივით
 და ვეძულებით ძალიან.
 ეხლა მოეძებნოთ „სადღურგლო
 სამეჭანიკო ცეხები“.
 უნდა ვითხრა, რომ აქ „ბრონებს“
 აღარ აბიათ ფეხები.
 რაიც არ უნდა ავიღოთ
 სულყველგან მა აგ ზაენიან
 ერთი მითხარით — აბა იქ
 ბრონები რას ისწავლიან?!
 ჯამაგირები არ არის
 და დროზე არ არივებენ,
 „ფული ისესხეთ სადღაცო“ —
 ამგვარად დაგვარივებენ.
 ამ ნაკლის გასასწორებლად
 შენი ჩანგალი გვეჭირია;
 ამოდი, თან წამოიდე
 და მოგვაშორე ჭირია.

გ. მედგარიძე.

ბლანტი (ახალ აგრონომს): — გვ იშველეთ რაშე, წეები გვიხმება.
 — დამაცადეთ! სადღაც ამ წიგნ ში უნდა იყოს საამისო წამალი!

აღმასკომის

სუხსა (ოზრუგ. მაზრა)

მშვიდობიანი მარცხი. აღმასკომის დამბალ კიბიდან გადმოვარდა აღმასკომის თავმჯდომარე და კისერი ვინაღამ მოიტეხა. ამგვარად კიბის შეკეთების საკითხი ისევ გადაიდო, რადგან თავმჯდომარეს ნათქვამი აქვს: „სანამ ამ კიბეზე კისერს არ მოიტეხს ვინმე, მანამდე არა მაქვს უფლება ხარჯები გავიღო კიბის შესაკეთებლათო“.
გულის წასვლა. მოხარული სიმინდის დანახვზე გული წაუვიდა ტყავაძეს, რომელიც ძლივს მოაბრუნეს.

ბანძა (სენაჯ. მაზრა)

ლუკმის მოტაცება. გლეხკომის სასადილოში მოსადილეს ძაღლებმა ხელიდან გამოსტაცეს გასახრავი ძვალი. მოსადილის საყვედურსა და გაჯავრებაზე, სასადილოს გამგემ ასე დაამშვიდა მოქალაქე:
 — რა გაჯავრებს, ჩემო ძმაო? ძაღლები აქ იმიტომ გვეყავს შემორჩეული, რომ მოსადილეებს ძვალი გამოსტაცონ, თორემ ყელში გაგეჩხირებათ და დაგახრჩობთ. ხომ ხედავთ — კერძში სულ ძვლებია!

აბაშისპირელი.

ცხუნკური (ქუთ. მაზრა)

გამონაკლისი დღე. გუშინ აგრონომი გრიგოლ ბარკალაია სკოლაში ფიზიკად გამოცხადდა და იმ დღეს სკოლაში ქეიფი არ გაუმართავს. ამბობენ: იმავე დღეს წითელ სასადილოში ნისიის გადახდაც დააპირაო და გამგესთვის არ შეუფინებიაო, არც ავალიშვილის ოჯახში, სადაც ის ცხოვრობს, უწესოება არ ჩაუდენიაო.
 სოფელში ამბობენ: ალბად ეს ამბავი დიდი რამ მოვლენის წინამორბედიო.
ცხენის დაკარგვა. აღმასკომმა დაჰკარგა საეჭიმო

პუნქტის ცხენი, რომელზედაც იჯდა აღმასკომის თავმჯდომარე. ცხენი ქურდებმა მოიპარეს. ვინაიდან ზედმჯდომი კაცი გადაჩრა მოპარვას, აღმასკომის მდივანმა ცხენის ძებნისა და გადარჩენილ კაცის მაყარიჩის ანგარიშში 30 მანეთის წაიქეიფა. ამგვარად დაკარგული ცხენი დაჯდა: 250 მან. + 30 მან. = 280 მანეთი.

არ ცდებიან. თემსაბჭოს არცერთ სექციას ჯერ სხდომა არ გაუმართავს, რადგან სექციის წევრები გაცდენას ერიდებიან და ზრდიან შრომის ნაყოფიერებას... საკუთარ ოჯახში.

ერთდროული დანხარება. გლეხკომის სასადილომ გასცა 600 მანეთამდე ნისია სხვადასხვა პირებსა და თავის მოსამსახურეებზე.

თვითმომარაგება. კოლბერტივიდან საქონელი პირველად ეძლევა ნოქარსა და მის ნათესაებს, შემდეგ კულაკებსა და შეძლებულებს. ნოქარი თავს იმართლებს: — ღარიბებს ფული არა აქვთ და მაინც ვერ იყიდებიან.

მოლი.

იმ, სადაც იყო ბეჰ და ბუჩქნარი

ს. ლორღს (ჯურჯუეთი, ჯუმათი). ორი ვარემოება გიშლის თქვენ ხელს გახდეთ ტარკორი: თქვენი „ლორღობა“ და ლექსის წერის უფიცობა, თუ თავიდან მოიშორებთ ამ ორ ნაკლს, შემდეგ ადვილია ტარკორად გახდეთ.

„ვატარღის“ (ქ. ლანჩხუთი). ალბად თქვენც ვარგად გახსოვთ, რომ თქვენს ლექსში ერთ ადგილას ასე სწერთ:

გამიარა ვილაცამ, ყურში სილა გამაწნა,
დამანახვა მეგონა ვაღმა ნახკირალი.
ალბად ასეთი ლექსის დაწერისათვის გაუწნია სილა.

ჯიკნარღელ გზიკს, (აცანა) ფსევდონიმით მიბადვას, სჯობია წერით მიზბადით ჩვენს თანამშრომელს. საუბედუროდ, ამ წერილსაც ასეთივე ბედი ეწია, როგორც უწინდელ წერილებს.

თქვენ გვწერთ: — ბუფეტში ყველაფერი ისე ძვირი იყო, რომ არავინ ეკარებოდა.

ამის შემდეგ არც ის არის გასაკვირი, თუ წარმოდგენა-საღამოს მომწყობ კომისიამ თვითონვე მიირთვა სურსათ-სანოვადე და სკოლას არაფერი დარჩა. ჩვენც გეთანხმებით, რომ — შესაძლებელია განგებ დააწესეს ასეთი ნიხრი, რომ არავინ გაჰკარებოდა და მათვე დარჩენოდათ.

ამირანს (სოფ. ლილაძისეული) ეს ადგილობრივი ხელისუფლების საქმეა, და არა ჩვენი.

ნათელას (სამტრედია). წერილი ვერ არის ნათელი და ამიტომ ვერ ვბეჭდავთ. აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილეს შესახებ, იხილეთ მომავალ ნომერში „ჯოჯოხეთის კუთხე“.

ლალორღს. თუ თქვენ ამ წერილის დაბეჭდვას ელოდებით, მართლაც „უნაყოფო იმედი“ გქონებიათ. ყველაზე უკეთესი ადგილი თქვენს ლექსში ეს არის:

ჩემო ნუგეზო დედამაგ,
ჩემო იმედო ოჯახო,
არ შევინდეთ, მოკლე დროში
გიმფარველებ თქვენი დათო.

პო-და, ეს რომ ყველაზე უკეთესია, სხვა რა იქნება?

კიკოს (ჭიათურა). გვწერთ, რომ „ეს ლექსი აგებულა სინამდვილეზე“... მარტო ეს არ კმარა; საქმე ის არის, თუ როგორ არის აგებული. თვითონ თქვენ დაუკვიდრით და გასინჯეთ:

ორის ნახევარზე უკვე
ბარბაქაძე ვარბის სახლში.
წუთითაც ვერ გაჩერებ
მოუნათლო თუ გინდ ბავში.

„მონათლა“ თქვენს ლექსსაც სჭირია.

გუტოს (სოფ. გორისა, შორაპ. მაზრა) თუ კიდევ მეტი ფხა და უნარი არ გამოიჩინეთ განათლების განყოფილების გასღვიებლად, ამოა თქვენი:

ლოდინი, რომ მასწავლებელს
გამოგზავნის მაზრა.
(კაცი ალბად ღრმა ძილშია,
და არ მოხდის აზრად).

ი. ბ. რატ-ნის (ბათუმი) გვატყობინებთ, რომ „ნაკტ-პო“ ს სავსეა.

ნაცვლად წინა „ნაქებ“ გამგის
ცენტრმა გვიძღვნა ასაშვილი.
ძველზე უხეში, თავხედი,
მოსაძებნელი ყმაწვილი.
გაქნილ ვაჭრებს ხელს უმართავს,
ამას ვიტყვი თამამათა.
მათთან ქეიფში ასაშვილს
ხშირად ნახავთ თამადადა.

სწორედ თქვენზე ყოფილა თქმული: „ვის გავეყარე, უს შეეყარე“ — ო. ბარემ-და მაგ „შეჩვეულ ჭირს“ გაუძელით, თორემ, ვინ იცის, შესაძლებელია, მაგაზე უარესი დანიშნოს ცენტრმა. (აკი ასე სჩვევია თურმე!).

წივნარღელს (ქუთ. ძაფ-სად. ქარხანა) რას ეჩრით, ვარგი ამბულატორია და კიდევ უკეთესი წამლები გქონებიათ თუ:

ექიმი ეტყვის ფერშალს ლათინოურად:
— მაგას დააღუფუს ტირ-ტორკუუს დესიტ წვეთუს...
— მაგას დააღუფუს ტირ-ტორკუუს დესიტ წვეთუს...
მოუხიუს... მესამეს — განათავისუფლოუს სამიუს დღისიუს.

ოლოღს. იხუმრეთ, თუ მართლა დასაბეჭდათ გამოგზავნით ეს წერილი? ჩვენ არც ისე ცუდი შეხედულებების ვართ თქვენზე, რომ ეს თქვენი თავადასავალი სერიოზულად ჩამოგართვათ.

მომიწნას (ლანიჩ-მშტირიწკო. (შე, უფო ლშიმ წერილი ვერ მოხვდა მიზანს, ასცილდა და გოდორში ჩავარდა).

მიხლინსკის. (ტეზუღი). რა გენაღვლებათ, თუ თქვენი რადიო მოიბარეს! სულერთია, ქურღსაც არაფერში გამოადგება.

რაც შეეხება იმას, რომ:
კლუბს ოთხმოცი გამგე ჰყავს,
ავგიშენდა აწ კერა.
ყველამ ვიცით და ვაჯერა.
საქმენი რომ წინ წავა,

ესლა დაღუპულა თქვენი კლუბი. (როგორი გულუბრყვილო ყოფილხართ, თუ „მომი გამგე“ გიხარიათ!).

ქიზაჩალას (ს. ჯვარცხმა, გური) ალბად კოოპერატივის ნოქარს ენება ეს ამბავი:

კვირაში სამჯერ ნახავთ
კოოპერატივში შალვას.
(გადაეჩვევა ნეტა
საქონლის გადამადვას?)

თუ რითმის გულისათვის („შალვა“, „მალვა“) არ არის აქ გადაჭარბება, სრული ჭეშმარიტებაა, რომ თქვენს ნოქარს ყურის აწევა მოუხდება.

მამწარღელს (ტობანიერი): — თუ თქვენი აღმასკომის თავმჯდომარე თავს იმართლებს:

— სოფელი როგორ ნულა შემოვიარო და დავათვალიერო, როცა ცუდი გზებია და გავლა შეუძლებელია: — მოტოვი მისაღებია. მართლაც და რა უნდა ჰქნას მან? გზებს ხომ ვერ ვაკეთებს?

ჩიორღს. სხვებს რომ ტარკორი ეგონოთ, ეს არ კმარა იმისათვის, რომ თქვენ შესძლოთ ეს მიმე მოვალეობა. ჩვენი კარები ღიაა, მოზრძანდით.

ურღელს. (გომი, ქუთ. მაზრა). სამაზრო ხელოსნუღლების საყურადღებოდ და ამ საქმის გამოსაკვლევად, თქვენი ლექსიდან ეს ადგილიც კმარა:

აღმასკომის თავმჯდომარე
მე განლაგარ ვალოდია,
ჩემი ცუდი ყოფა-ქცევით
გლებებს ადევს ქვა-ლოდია.

ჩაძვის „ჩეთმარინს“. (ჩაქვი). სხვებს უსაყვედურებთ — სმას. მაგრამ, როგორც თქვენი ფსევდონიმიდან სჩანა, მათზე მეტი თუ არა, ნაკლები მსმელი არც თქვენა ყოფილხართ. დავიწყეთ თქვენი გოძელი წერილის კითხვა და როცა წავაწყდით:

დანარჩენი კიდევ არის
გიორგი და ტარასია,
მათი საქმეს რომ უყურო,
ვითომ კინო-პალასია, — წავგებდა კითხვის „ხლოში“. (რა შუაშია აქ „კინო-პალასია“? სწორეთ მოკლეთ.

ნადრევი სისარული კოლექტივის დაარსებამდე

— ჰმ! ესენი ააშენებენ სოციალიზმს? ჩემთან რომ არ მუშაობდენ, სიმშლით დაიხოცებიან!

რედაქტორი: სარედაქციო კოლეგია. გაზეთი „მუშა“-ს გამომცემი. დაწესებულ მასალებს რედაქცია არ ანახავს და არც ავტორებს უბრუნებს. ხელმოუწერილი წერილები არ დაიბეჭდება; საჭიროა ავტორის ვინაობა. რედაქციის მისამართი: ჯორჯიაშვილის ქ. № 4. ტელ. 18—90.